

Čtyřicet let práce Americké společnosti pro misiologii

Křesťanské církve v USA žijí a pracují v odlišném prostředí od církví evropských. Ve Spojených státech nikdy nebyla žádná „státní církev“ a mezi státem a církvemi byla vždy jasná a nepřekročitelná odluka. Takové prostředí mělo na rozvoj církví nesmírný vliv. Žádná část Kristovy církve neměla a nemá privilegia oproti postavení jiné denominace. Jednotlivé církve, jako obecně prospěšné společnosti, mají jisté daňové úlevy, ale o své finanční zabezpečení se musejí starat samy. Žádná církev nemůže utiskovat druhou a také nemůže být státem zvýhodňovaná. Tento vývoj vypěstoval v amerických církvích silný pocit zodpovědnosti za jednotlivé sbory a celé denominace. Američtí křesťané berou jako samozřejmost, že své sbory štědře finančně podporují a chtějí se podílet na jejich misijní službě směrem ke společnosti ve své zemi i ve světě.

V prostředí amerických církví se vždy pamatovalo na misii. Církve nežily samy pro sebe, ale snažily se oslovit své okolí evangeliem a rozvíjet potřebnou sociální službu. Není divu, že to byly právě Spojené státy, kde se cílevědomě a do hloubky po řadu let studovala misiologie. Vývoj po 2. Světové válce ukázal, že je třeba se zaměřit na důkladnou reflexi a prozkoumání biblických základů i forem misijní služby.

V areálu křesťanské univerzity Wheaton College v oblasti Chicaga, skončila 23. 6. 2013 čtyřicátá výroční konference Americké společnosti pro misiologii (American Society for Missiology – ASM). Protože jsem se této konferenci mohl v rámci svého studijního pobytu nečekaně zúčastnit, mohu podat několik informací z pohledu českého hosta. Do Wheatonu se na čtyři dny sjely na dvě stovky teologů misie, kteří působí na různých univerzitách a teologických seminářích v USA. ASM byla založena v roce 1973 a jejím základním úkolem bylo umožnit těmto teologům výměnu pohledů a zkušeností. Do doby vzniku ASM se misiologie objevovala od 19. století na různých teologických fakultách a seminářích spíše okrajově a často byla chápána pouze jako instrukce pro budoucí misionáře. Od roku 1952 působila pouze užší Asociace profesorů misie. ASM si dala za úkol toto změnit a velmi brzy se jí podařilo jasně formulovat a akreditovat misiologii jako samostatný vědecký obor v rámci studia teologie. Při založení ASM hráli důležitou roli známí teologové Ralph D. Winter a Gerald H. Anderson.

Zakladatelé ASM měli jasnou ekumenickou vizi. Byli přesvědčeni, že Společnost pro misiologii musí být vpravdě inklusivně ekumenická od samotného začátku. Ve Spojených státech se jednalo o tři proudy reprezentující křesťanství: Římské katolictví, obecný protestantismus a evangelikální proud, přítomný jak v církvích nezávislých, tak v církvích spojených s Národní radou církví a Světovou radou církví.

Na letošní výroční konferenci podala přehledným způsobem vývoj ASM s jednotlivými teologickými důrazy historička misie Dana L. Roberts z Bostonské univerzity. Faktografické písemné zpracování vývoje předal všem účastníkům jeden z nestorů moderní misiologie Wilbert R. Schenk. Ze zmíněných informací vyplynulo, že právě toto vsutku ekumenické společenství všech hlavních křesťanských tradic, dalo dynamiku tomuto celému hnutí. Je jasné, že celé toto misiologické hnutí má jeden společný recenzovaný časopis vycházející pod názvem *Missiology: An International Review*. Na těchto konferencích je naprosto běžné, že na nich vystavují knihy nakladatelství všech zmíněných křesťanských tradic. Také referáty a diskuse mezi jednotlivými účastníky nepostrádají úctu a vzájemný respekt.

Českému účastníkovi se na takové konferenci vkrádá do mysli otázka: Proč to tak nemůže být i u nás? Proč u nás misiologie dosud na všech teologických školách nemá své pevné

místo? Proč u nás není větší spolupráce právě v rozvíjení misie, která se zabývá vlastním smyslem existence církve na této zemi. Vždyť už u nás v Evropě teolog Emil Brunner již před lety trefně napsal, že „tak jako se oheň udržuje hořením, tak církev žije misí“.

Snad není třeba končit pesimisticky a lámat nad českou situací hůl. Je dobré zmínit, že misiologie se začíná objevovat na různých konferencích teologických i církevních. Před několika lety v Praze z iniciativy korejských bratrů vzniklo Středoevropské centrum misijních studií, které umožňuje výměnu teologických pohledů a praktických zkušeností v celém protestantském spektru, včetně církví svobodných. Toto sdružení vydává časopis Misiologické fórum. Na podzim tohoto roku (14. 10.), připravuje nově založená Komise pro misii a evangelizaci Ekumenické rady církví studijní den. Na tomto studijním dnu má dojít k jakési burze misijních projektů jednotlivých církví. Má to být příležitost dát se inspirovat, povzbudit a společně odkrývat různost a misijní obdarování jednotlivých sborů a církví v České republice. Věřme, že tímto setkáním spolupráce neskončí. Misie se dnes nedá konat jinak než v ekumenickém dialogu všech církevních tradic. Není náhodou, že od doby edinburghské konference v roce 1910 je zřejmé, že misie byla a je i v současnosti motorem skutečného ekumenismu.

Pavel Černý